Wychodzi codziennie o 4-ej rano. | Numer pojedyńczy 15 mk.

GŁOS POMORSKI

(GAZETA POMORSKA)

Rok 2. | Nr. 59

Prenumerata miejscowa: W ekspedycji miesięcznie 250 mk., kwartalnie 750 mk., z odnoszeniem do domu mies. 270 mk., kwart. 810 mk. Przedpłata na poczcie miesięcznie 275 mk., kwartalnie 825 mk. — W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strejki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

— — — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — — —

Dyrektor przyjmuje od godz. 10-tej do 11-tej przed południem. Redaktor Naczelny przyjmuje od godziny 6-tej do 7-tej po południu

Reklamy: Przed tekstem 150 mk., w tekście 180 mk., za tekstem 150 mk. za wiersz. — Dla W. M. Gdańska i Prus Wschodnich 3 wzgl. 8 mk. niemieckich. — Dla zagranicy 5 wzgl. 15 mk. niemieckich. Administracja nie przejmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia inseratu.

Ogłoszenia: Wiersz nonparelowy ośmiolamowy lub jego miejsce dla wojew. Pomorskiego i Poznańskiego 30 mk. Dla innych województw 45 mk.

Rachunek bieżący: Bank Związku Sp. Zarobk. i Danziger Privat-Aktienbank Gdańsk i Grudziądz

Konto czekowe: Gdańsk nr. 2980.

Konto Pocztowe: Kasa Oszczędności Oddział w Poznaniu nr. 2011.

Redakcja i Administracja: Groblowa 27/29. | **GRUDZIĄDZ,** poniedziałek, dnia 6-go marca 1922 | Telefon Nr. 50 i 51.

Dymisja gabinetu przyjęta.

Sejm Wileński w Warszawie.

Sprawa przesilenia przedstawia się następująco:

Marszałek Trąmpczyński udał się wczoraj o godz. 11 przed południem do Naczelnika Państwa i przedstawił mu sytuację, związaną z przybyciem delegacji wileńskiej do Warszawy, dymisją gabinetu i ostatniemi wynikami narad zarówno z delegacją wileńską jak i konwentem senjorów, Konferencja trwała 5 kwadransów. Po powrocie do Sejmu marszałek zakomunikował zebraniu konwentu senjorów, że Naczelnik Państwa przyjął dymisję gabinetu, polecając mu wykonywanie w dalszym ciągu swych funkcji.

Prezydent Ponikowski oświadczył w godzinach popołudniowych, że nie uważa za możliwe aby gabinet, znajdujący się w stanie dymisji, podpisał akt z delegacją wileńską w formie rożniącej się od pierwotnie postanowionej przez rząd.

Do godz. 11 rano odbywało się w gmachu Sejmu konferencja posłów wileńskich, należących do Rad Ludowych na którą przybył zaproszony poseł Głąbiński. Z wyniku narad obie strony są podobno zadowolone.

Konwent senjorów na wczorajszem posiedzeniu, odbytem w południe, uchwalił zwrócić się z zapytaniem do delegacji wileńskiej, czy wobec autentycznej interpretacji konwentu senjorów, że statut nie może być sprzeczny z konstytucją, zgodzi się na podpisanie aktu złączenia bez dodatku „zgodnie z konstytucją". Jeśli delegacja wileńska odpowie odmownie, to konwent senjorów ma zwrócić się za pośrednictwem marszałka do Naczelnika Państwa z propozycją mianowania tymczasowych kierowników ministerstw, aby można było podpisać akt złączenia z powyższym dodatkiem.

* * *

Tyle najświeższe, otrzymane w tej sprawie telegramy. Niedzielne pisma warszawskie donoszą:

Dostojny i sędziwy męczennik Ziemi Wileńskiej ks. arcybiskup Hryniewiecki przyjechał do Warszawy w sobotę o godz. 10' rano. Dowiedziawszy się o stanowisku rządu polskiego, sprzecznem z jednomyślną wolą Ziemi Wileńskiej, postanowił nie opuścić wagonu i nie przyjąć udziału w aktach, któreby tę wolę wypaczały

Przez cały dzień jeździli do niego delegaci rządu, jakoteż przedstawiciele warszawskiej arystokracji, zapraszając w gościnę. Ks. arcybiskup jednak pozostał niewzruszony.

Wobec delegacji stronictw narodowych ks. arcybiskup oświadczył, że jako kapłan, miłujący prawdę i jako poseł Ziemi Wileńskiej, obdarzony zaufaniem ludności, nie może przyłożyć ręki do aktu, który namową i terorem chce sfałszować jednomyślną wolę tej ludności. Zaufanie ludu powołało go do rozstrzygania losów Ziem Wileńskiej — odnalazł w sobię siły olbrzymą, mogącego łamać skały. Chciałby dożyć tej chwili, aż by raz nareszcie Ziemia Wileńska została tylko integralną częścią Rzeczypospolitej polskiej.

Jeżeli rząd polski zechce narzucić delegacji wileńskiej załatwienie sprawy niezgodne z jednomyślną wolą ludności—oswiadczył stanowczo że z wagonu nie wysiądzie w Warszawie, tylko pojedzie do Lwowa aby zakończyć życie w mieście, które mu udzieliło przytułku.

Warszawa wynagrodziła posłów wileńskich za uchybienie rządu wspaniałem przyjęciem. Nieprzeliczone tłumy z posłami sejmowymi, przedstawicielami miasta itd. na czele zalegały plac przed dworcem wiedeńskim już na godzinę przed przybyciem pociągu. W sali przyjęć na fotelu zajął miejsce ks. arcybiskup Hryniewiecki, uproszony, aby w uroczystej chwili opuścił wagon. Kiedy zasignalizowano zbliżenie się pociągu, ks. arcybiskup wyszedł na ich spotkanie.

Gdy o godz. 11 m. 45 pociąg wjechał na stację przy dźwiękach hymnu narodowego, odegranego przez orkiestrę kolejową, pochyliły się sztandary, a z piersi wszystkich wyrwał się okrzyk: „Niech żyje Wilno"!

Imieniem Warszawy pierwszy przemówił prezes Baliński, imieniem Sejmu Rzpltej. przemawiał wicemarszałek Osiecki, imieniem zaś Sejmu Wileńskiego marszałek Łokuciewski. Przyjechali nietylko posłowie zespołu i Rad ludowych, ale i lewicowi tak, że Sejm Wileński jest w Warszawie prawie „in corpore".

Wychodzących z dworca posłów witały zgromadzone tłumy gromkimi okrzykami. Orkiestra zaintonowała Rotę, przestała jednak grać i bezwzględna uroczysta cisza zaległa plac, kiedy ukazał się ks. arcybiskup Hryniewiecki. Sędziwy kapłan ogarnął miłującym wzrokiem zebrane tłumy i błogosławił im drżącą ze wzruszenia ręką.

Wraz z innymi posłami przybył i marszałek, p Łokuciewski, którego prawie gwałtem usiłowano zatrzymać w Wilnie, — przybył, bo, jak sam mówi, „kazano mu zostać w Wilnie, lecz serce woła go do Warszawy".

Ogólna liczba posłów wileńskich, którzy przybyli do Warszawy jest 92.

Przybycie całego Sejmu Wileńskiego wzmocniło stanowisko większości delegacji, oporne zachciankom rządu.

Na posiedzeniu konwentu seniorów w piątek wieczorem o godz. 6 i pół dopiero sytuacja przesileniowa poczęła się wyjaśniać. Marszałek zawiadomił że Naczelnik Państwa (nieobecny jak wiadomo w Warszawie, gdyż właśnie na czas uroczystości złączenia Wilna z Polską wyjechał na gry wojskowe do Brześcia) wraca w niedzielę. Przez całą sobotę toczyły się pertraktacje konwentu senjorów z delegacją.

Dziś — w pomedziałek — o godz. 10 rano rozpoczęły się dalszy narady konwentu senjorów.

Naczelnik Państwa wystosował do p. Ponikowskiego pismo, zwalnającego wraz z całym gabinetem, z urzędowem, a poruczające mu tymczasowe sprawowanie funkcji rządowych.

P. Włodek prezydentem p. Krobski wiceprez. m. Grudziądza.

Posiedzenie Rady Miejskiej w Grudziądzu odbyło się w sobotę ubiegłą o godzinie 5-tej po poł. Po przeszło 3-godzinnem posiedzeniu tajnem, przystąpiono o godz. 8 i pół do wyborów prezydenta miasta. Kandydat. na prezydenta m. Grudziądza byli pp. Nalazek, Tabulski, Włodek, Jerzykiewicz i Gregorczyk. Głosujących w pierwszem głosowaniu było 42 radnych. Padło głosów 17 na p. Włodka, obecnego komisaryoznego prezydenta, który sprawuje swój urząd od czasów przejęcia Pomorza, 5 głosów na p. Gregorczyka, jeden na p. Jerzykiewicza i jeden na p. Tabulskiego; 12 kartek było białych. Wobec tego, że najwięcej głosów padło na pp. Włodka i Gregorczyka przystąpiono do ściślejszych wyborów.

Wynik wyborów ścisłych między pp. Włodkiem a Gregorczykiem był następujący: Dotychczasowy prezydent miasta p. Włodek otrzymał 25 głosów, p. Gregorczyk 5 głosów. Wobec tego obrano większością absolutną p. Włodka na przeciąg 12 lat na prezydenta miasta Grudziądza.

W odpowiedzi na zapytanie p. mec. Szychowskiego czy przyjmuje wybór, oświadczył p. prezydent Włodek, iż przymuje i przyjąłby nawet wtedy, gdyby ilość głosów na niego oddanych była mała, już z tego względu, że oddano w pierwszych wyborach 18 kartek białych, a w ścisłych 12. Przyrzekł, iż pracą intensywną, będzie się starał, podnieść gospodarkę miasta. Nadmienił również p. prezydent, iż w ciągu ubiegłych lat od czasów przejęcia Pomorza miał na oku dobrobyt miasta i nadal nadal będzie swoje siły do intensywnej pracy dokładał. Kończąc swe przemówienie dziękował za zaufanie jemu oddane i prosił o poparcie Rady Miejskiej w spółpracy nad dobrobytem miasta.

Kandydatami na wiceprezydenta byli pp. Krobski, Masałkowski, Wawrzynkowski, Fredyk i Hoppe. Przed przystąpieniem do tych wyborów p. Wawrzynkowski, prosił o wyjaśnienie, czy wobec tego, iż figuruje na liście kandydatów na wiceprezydenta, ma prawo głosowania.

P. Mec. Szychowski oświadczył, iż niema wątpliwości żadnej, tak iż p. Wawrzynkowski ma również prawo głosu. — W pierwszych wyborach uzyskali pp. Krobski 16, Masałkowski żaden, Wawrzynkowski 16, Fredyk 7 i Hoppe jeden głos (1 biała i jedna nieważna kartka).

W ścisłych wydorach między pp. Wawrzynkowskim i p. Krobskim, którzy uzyskali równą ilość głosów, uzyskał p. Krobski 26 a p. Wawrzynkowski 15 głosów. Wobec czego obrano większością głosów p. Krobskiego na 12 lat na wiceprezydenta miasta Grudziądza. P. Krobski drzyjął wybór i dziękując zaznaczył, iż będzie wszelkiemi siłami pracował dla dobra miasta.

Następnie zabrał głos p. prezydent Włodek i prosił o załatwienie sprawy udzielenia kredytu Związkowi Inwalidów Wojennych na uruchomienie kooperatywy inwalidzkiej, Spółki Spożywczej. Sumę 180 tysięcy mk. miał zakredytować za towary Urząd Aprowizacyjny a 420 tysięcy mk. Kasa Oszczędności za podpisami Magistratu i Zarządu Zw. Inwalidów aż do czasu otrzymania pożyczki od Rządu. — W czasie ożywionej dyskusji zabierali głos pp. Wałęsa, Sporny i Samoliński i oświadczyli się przeciw udzieleniu-kredytu, motywując to tem, iż w takim razie należałoby również przyjść z pomocą drobnym kupcom, którzy również mają z wielkiemi trudnościami do walczenia. Pp. Reder i Wawrzynkowski oświadczyli się za udzieleniem pożyczki. Wniosek p. Redera w sprawie udzielenia kredytu przeszedł większością głosów.

Do delegacji w sprawie upaństwowienia gimnazjum żenskieno wybrano pp. Suchożebskiego i dyrektora Poszwińskiego.

Jako komisję kontrolną dla zakupionych i zamagazynowanych zapasów zboża naznaczono na wniosek p. Redera pp. Suchożebrskiego i Antkowskiego.

Oprócz tego uchwalono wysłanie telegramu do Sejmu Wileńskiego, w którem w imieniu Rady Miejskiej wyrażono nadzieję, iż zwycięży wola ludu wileńskiego. P. poseł Reder energicznie zaprotestował przeciw wysyłaniu podobnego telegramu, na co p. dyr. Poszwiński mu odpowiedział, iż widocznie nie zrozumiał treści telegramu i stawił wniosek o wysłanie telegramu, który przeszedł większością głosów.

Następnie odbyło się jeszcze tajne zebranie.

Z dniem dzisiejszym strejk składaczy i personelu technicznego został zlikwidowany. Pracownicy podjęli pracę na warunkach przedstrejkowych. Wobec czego z dniem jutrzejszym przystępujemy do regularnego wydawania „Głosu Pomorskiego".

—** **Miljonówka.** W sobotniem ciągnieniu padła wygrana na numer 4 908 525.

— ** **Walne zebranie T. C. K.** Przypominamy, że Walne zebranie roczne Polskiego Czerwonego Krzyża odbędzie się we wtorek 7 o godz. 6 wieczorem na dużej sali Magistratu. Prosimy o jak najliczniejsze przybycie, omawiane będą sprawy ważne, obchodzące całe społeczeństwo.

— ** **Zebranie Sokoła.** Tow. gimn. Sokół urządza w środę dnia 8 marca o godz. 7,30 wieczorem w lokalu p. Dominikowskiego, zebranie zwykłe miesięczne. Na porządku obrad ważne sprawy. O liczny udział prosi

Czołem! Zarząd.

—** **Wisła wystąpiła pod Grudziądzem poważnie z brzegów.** Stan wylewu jest wprawdzie normalny, groziło jednak niebezpieczeństwo o tyle, że mniejwięcej od dwu dni oczekiwana druga fala dżąca tym razem od Bugu i Narwi spowoduje wzrost wody. Szczęściem było, że fala ta nie przyszła równocześnie z falą od Warszawy.

Stan wody w Grudziądzu $1/2$ do 1. metra ponad brzegami.

Drukarnia Pomorska Tow. Akc. Grudziądz.
Za redakcję: Izydor Śrędzki.

Szefostwo Intendantury D. O. K. VIII
w Grudziądzu rozpisuje

KONKURS

na szycie chlebaków i plecaków z materjałów skarbowych (brezent, płótno workowe, sukno, tasiemka.) przydzielonych wedle norm przepisanych tudzież okuć i wykrojów skórzanych dostarczonych przez Intendenturę. Dostawca daje własny klajster do pasów naramiennych i ewentualnie nici.

Przepisy ustalające normy zużycia powyższych materjałów są do przejrzenia przez oferentów w Szefostwie Intendentury O. K. VIII. w Grudziądzu pokój 71 w godzinach urzędowych. Ostemplowane oferty 10-cio markowym znaczkiem stemplowym oraz kwit na zdeponowane w kasie Komisji Gosp. O. Z. M. VIII. w Grudziądzu wadjum w kwocie 50000 mk., można składać w Szefostwie Intendentury D. O. K. VIII. w Grudziądzu pokój nr. 64, w opieczętowanych kopertach do dnia 10-go marca b. r.

Wzory oglądać można w Szef. Intendent. D. O. K. VIII. w Grudziądzu pokój nr. 64, która udziela też na żądanie szczegółowych objaśnien co do wykonania poboru materjałów i dodatków, odbioru i t. d.

W ofercie ma być ściśle określona cena, produkcja tygodniowa oraz termin dostawy pierwszej partji.

Grudziądz, dnia 28 lutego 1922 r.

Dowództwo Okręgu Korpusu VIII.
Szefostwo Intendentury

AKCJE NASZE

wyszły z druku i są gotowe do odbioru za przedłożeniem kwitu subskrypcyjnego w Banku Przemysłowców Poznań. Banku Związku Spółek Zarobkowych Poznań lub Toruń, w Banku Ludowym Inowrocław lub ∴ w biurze naszem ∴ ∴

LEN w Toruniu Tow. Akc.
Toruń-Mokre.

Żądajcie prospektów.

Ważne dla Kupców i Przemysł. całej Rzeczypospolitej

KSIĄŻKA ADRESOWA
Województwa Poleskiego,

mająca wyjść z druku w pierwszych dniach marca r.b. z powodu napływu ogromnej ilości ogłoszeń, w terminie oznaczonym nie ukaże się, natomiast w połowie kwietnia r. b.

Firmy i osoby prywatne, pragnące umieścić jeszcze swoje ogłoszenia, zechcą podać swój adres, celem nadesłania im prospektu.

Ogłoszenia przyjmowane będą do 20 marca r. b. włącznie, nadesłane zaś po tym terminie nie będą drukowane. Wobec nieprzewidzianego napływu ogłoszeń, „Książka Adresowa" ukaże się, wbrew poprzednim zamiarom, w podwójnym rozmiarze grubości.

Spółka Wydawnicza Sp. z. o. odp.
Brześć n/B., 3-go Maja nr. 18.

Żądajcie prospektów. Żądajcie prospektów. Żądajcie prospektów.

Niżej podpisane **Towarzystwa Ubezpieczeń** podają do wiadomości instytucji i osób zainteresowanych, że z chwilą uruchomienia nawigacji wiosennej na wodach polskich ubezpieczenia ładunków dokonywane będą **jedynie** na statkach zaopatrzonych w odpowiednie świadectwa klasyfikacyjne, wydawane przez specjalnie w tym celu powołaną instytucję **„Polklas"** — Polskie Towarzystwo dla klasyfikacji statków Sp. z ogr. odp. z siedzibą w Warszawie przy ul. Bednarskiej Nr. 4.

Warszawskie Tow. Ubezpieczeń Sp. Akc.
Towarz. Akcyjne Ubezpieczeń „POLONIA" Sp. Akc.
Towarz. Ubezpieczeń „PORT" Sp. Akc.
Towarz. Ubezpieczeń „OMNIUM" Sp. Akc.
Towarz. Ubezpieczeń „PIAST"
Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich.

Dostarczamy także pierwszorzędną czerwoną cegłę maszynową, licówkę i dziurawkę różnych formatów.

Miasto Radzyn (powiat grudziądzki)

poszukuje

burmistrza

POBORY: pragmatyka państwowa 8 kl. dodatek drożyźniany 4 kl. Wolne mieszkanie światło, woda.

Zgłoszenia wraz z życiorysem i świadectwami przyjmuje do 15-go marca r. b.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Ks. Mańkowski.

Ostrzeżenie.

W nocy z 27 na 28 lutego **skradziono** z koszar Kaźmierza Jagiellończyka

1 motor elektryczny

systemu A. E. G. 440 wolt 1320 obrotów

☛ Przed zakupem tegoż motoru ostrzegam.

Za odnalezienie motoru lub odkrycie sprawcy daje osobne wynagrodzenie

Kierownik Rej. Inż. i Sap.

Od 1-go do 15-go marca br.
NOWY WIELKI PIERWSZORZĘDNY
PROGRAM ROZMAITOŚCI
w Kawiarni Wiedeńskiej (Bonboniera)

przy ulicy Toruńskiej 18. Telefon 112.

Występ znanego autora humorysty W. Kossakowskiego i kilka innych wielkich atrakcji.
Wstęp wolny. Ceny umiarkowane. Dla pp. wojskowych wstęp dozwolony.
Koncert od $7^{1}/_{2}$, program od 9-tej lokal otwarty do 2-ej w nocy.

O liczny udział uprasza Szan. P. P. Publiczności

Dyrekcja Rosenbeiger i Wiśniowski.

Wytwornia: „Hurtownia Spółek Spożywców Poznań św. Marcin 27"

Od 1 lub 15 marca urzędnik kawaler, poszukuje

umebl. pokoju.
Łaskawe of. do „Głosu" pod nr. 727.

50-100 tys. mk.
nagrody.

W nocy z 23 na 24 lutego skradizono mi ze stajni 2 konie z uprzężą i bryczkę. Konie jasne kasztauy ok. 1,75 metr. wysok. z gwiazdką na łbie. Jeden koń, w kościach mocniejszy od drugiego, ma ranę zeszywaną na lewem udzie. Bryczka na przodku 1 siedzenie w poprzek, w tyle 2 siedzenia wzdłuż (myśliwska). Szle żółte, zupełnie nowe. Za wykrycie złodzieji wyznaczam 10% nagrody od wartości rzeczy zwróconych.

Maksym. Groos Czersk.

Esencje do likierów

w wielkim wyborze posiadamy na składzie ∴

FABRYKA CHEMICZNA
Dr. Świerczewski i Ska,
Toruń-Mokre.

MŁODY AGRONOM,
zwolniony z wojska, posiadający 4 letnią praktykę w intenzywnych gospodarstwach, ambitny sumienny i energiczny, poszukuje od 1. 4. 22
posady młodszego urzędnika gospodarczego
Oferty upr. się do Eksp. Głosu Pom. pod nr. 529

„GROM" INSTYTUT detektywny
Grudziądz, ul. Mickiewicza 34 telef. 190 adres telegr. „GROM" Grudziądz, przyjmuje i wykonuje wszelkie sprawy wywiadowcze na tle zbrodni każdego rodzaju, spraw prywatnych, majątkowych, małżeńskich i t. d.

Sosnowe deski 13 m. | m.
suche wagonowo kupuje
T-wo Unard, Poznań, św. Marcin 43

Skóry
przyb. obuwnicze, sznurowadła, obcasy gumowe, wszystkie wielkości.

Mniejsze zamówienia wysyłam pocztą.

Dyon. Knast, Poznań, W. Garbary 34.

Zwracamy uwagę panom **Hurtownikom lamp** iż są do nabycia w większej ilości i rożnych numerów

knoty do lamp naftowych

po cenach bardzo niskich.

Hurt Pomorski
Grudziądz, ul. Toruńska nr. 8.

MŁODY AGRONOM,
zwolniony z wojska, posiadający 4 letnią praktykę w intenzywnych gospodarstwach, ambitny sumienny i energiczny, poszukuje od 1. 4. 22